

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)
— Якія кірункі дабрачыннай дзейнасці сёння найбольш актыўна развівае праваслаўная царква?

— Кірункаў мноства. Гэта дапамога і маламаёмасным, і дзецям-сіротам, і пажылым людзям, і шматдзетным сем'ям, і людзям з пэўнымі захворваннямі. Так, напрыклад, сёння пры праваслаўнай царкве створаны і працуюць шэраг цэнтраў па супрацьдзеянні алкагалізму. Пры Царкве ёсць арганізацыя, якая займаецца менавіта гэтым. Толькі ў Мінску некалькі святароў прысвяцілі жыццё такому аспекту сацыяльнага служэння. Тое ж самае датычыцца супрацьдзеяння наркаманіі. Людзям, якія сталі на шлях барацьбы з гэтымі сацыяльнымі хваробамі, аказваецца і медыцынская, і матэрыяльная дапамога, і духоўная падтрымка. Царква дапамагае бяздомным. У апошнія месяцы ў Мінску збіраюцца сродкі на аўтобус міласэрнасці, транспарт для наведвання бальніц, дамоў-інтэрнатаў, хоспісаў і іншых устаноў, у тым ліку для дастаўкі дабрачыннай дапамогі і аказання транспартных паслуг маламабільным людзям.

Насамрэч, нашы суграмадзяне вельмі актыўна рэагуюць на справы міласэрнасці. У тым ліку моладзь.

Яшчэ адзін важны кірунак дзейнасці — работа з глухімі і са слабым слыхам людзьмі. У Мінску, у Фрунзенскім раёне, ёсць прыход святога пакутніка Уладзіміра Хіраскі: прыход займаецца духоўным акармленнем невідущых людзей, і там ажыццяўляецца шмат сацыяльных праектаў. Нават сам храм уладкаваны так, каб людзям, пазбаўленым зроку, было ў ім камфортна. Напрыклад, там маюцца спецыяльныя іконы, якія можна «разглядаць» дакрананнямі. Ёсць у нашай краіне і святары, якія прайшлі навучанне для работы з глухімі і са слабым слыхам людзьмі: яны могуць здзяйсняць богаслужэнні з дапамогай жэстаў. Вядзецца пастаянная работа і для людзей з іншымі абмежаваннямі і захворваннямі. Напрыклад, ёсць святар, які замацаваны за дзіцячым анкалагічным хоспісам. А ў цэлым з людзьмі з ракавымі захворваннямі працуе прыход іконы Багародзіцы «Усецарыца» — здзяйсняюцца малебны і прычашчэнні, збіраюцца сродкі на абсталяванне.

«БО БЫЎ Я ХВОРЫ, І ВЫ ПРЫЙШЛІ ДА МЯНЕ...»

ЛЮДЗІ АДГУКАЮЦА ЗАЎСЁДЫ

— Ці падтрымлівае Царква ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і ў цэлым пажылых людзей?

— Падтрымка пажылых людзей — адзін з пастаянных кірункаў работы Царквы як на ўзроўні епархій, так і кожнага храма паасобку. Канкрэтна ў нашым прыходзе ёсць група валанцёраў, каля 40 чалавек, — гэта вернікі, якія ўцягнуты ў працэс дабрачыннасці. Мы ведаем усіх нашых прыхаджан і тое, хто ў чым мае патрэбу. У полі нашай увагі — пажылыя людзі і інваліды, якія заўсёды могуць патэлефанаваць у храм, каб мы прывезлі ім лекі. Калі людзі, нямоглыя па ўзросце, або тыя, што маюць абмежаванні па стане здароўя, жадаюць прыехаць у храм на богаслужэнне, мы арганізуем для іх такія паездкі. Яшчэ адзін наш сталы клопат — дзеці. Мы ўзаемадзейнічаем з Цэнтрам карэкцыйнага развіцця ў Заслаўі, дзе выхоўваюцца дзеці з асаблівасцямі. Наведваем іх рэгулярна, не адзін і не два разы на год, а нашмат часцей. Віншуем са святамі, праводзім майстар-класы, прывозім падарункі, аказваем дапамогу.

— А чым у плане дабрачыннасці ваш прыход займаецца непасрэдна цяпер?

— У Заслаўі, дзе выхоўваюцца дзеці з абмежаваннямі, на лета арганізоўваецца дзіцячы лагер, і апошні тыдзень мая мы збіралі для іх усё неабходнае. У гэтым удзельнічалі прыхаджане. І нават людзі, якія звычайна наш храм не наведваюць, — калі даведваліся пра гэты збор, актыўна падключаліся. Працуем таксама з Асацыяцыяй маці дзяцей з абмежаваннямі. З гэтай арганізацыяй узаемадзейнічаем увесь час, і такое супрацоўніцтва вельмі плённае: мы дапамагаем ім, а яны шмат у чым — нам, падтрымліваюць і многаму вучаць. Адрасная дапамога ў нас не спыняецца. Людзі пастаянна расказваюць пра тых, хто мае патрэбу, прыхаджане звяртаюцца з пытаннямі і просьбамі.

— Вы расказалі пра вернікаў-валанцёраў у вашым храме. Такім чынам, дапамога адбываецца, па сутнасці, на грамадскіх пачатках?

рухае? Яны ж трацяць сілы, час, грошы на дапамогу малазнаёмым...

— Евангелле дае нам дзве найважнейшыя заповедзі — любоў да Бога і любоў да бліжняга. Гэта аснова, падмурак хрысціянскага жыцця. Без іх хрысціянін не зможа рэалізаваць свой унутраны патэнцыял. Ды і любы чалавек, незалежна ад рэлігійнай прыналежнасці, мне здаецца, адчувае нейкую першапачатковую ўнутраную патрэбу дапамагаць тым, хто апынуўся ў няпростай жыццёвай сітуацыі. Ведаецца, бывае, мы запрашаем людзей прыняць удзел у справах міласэрнасці, і яны кажучы: а мы чакалі, каб да нас нехта звярнуўся з такой прапановай. Прынята лічыць, што ў сучасным свеце чалавек эгаістычны, але гэта зусім не так. Іншая справа, што нярэдка людзі нібы саромеюцца праяўляць лепшыя якасці. Але насамрэч вельмі многія шукаюць магчымасць рэалізаваць сваё прызначэнне ў справах дабра, любові і міласэрнасці. Вы-

ляжаў і не мог устаць. Міма прайшоў святар і не дапамог. Прайшоў лямі і таксама не спыніўся. Але праходзіў міма самарыцыянін. Гэта быў чалавек іншай нацыянальнасці, больш за тое, паміж іўдзеямі і самарыцыянамі існавала варожасць. І, нягледзячы на тое, што гэта былі людзі з розных рэлігійных і нацыянальных груп, якія знаходзіліся ў супрацьстаянні, самарыцыянін адвёз іўдзея ў гасцініцу і зрабіў усё неабходнае для аднаўлення яго здароўя. Ён пакінуў гаспадару гасцініцы грошы і паабяцаў пакрыць выдаткі на лячэнне гэтага няшчаснага, калі яны тую суму перавысяць. Такі прыклад прывёў Гасподзь, кажучы, што бліжнім для хрысціяніна з'яўляецца кожны чалавек, сустрэты на жыццёвым шляху, незалежна ад яго рэлігіі, нацыянальнасці і поглядаў. Евангелле заклікае чалавека да здзяйснення спраў міласэрнасці. А прытча пра самарыцыяніна выяўляе самую сутнасць дабрачыннасці. Чалавек часта здзяйсняе дабро і мае прыхільнасць да таго, хто здзяйсняе падобнае ў адносінах да яго. Але ўсё ж хрысціянін пакліканы да нечага большага. Хрысціянін пакліканы праяўляць сваю любоў да ўсіх людзей — нават да тых, хто да нас абыякавы ці дрэнна ставіцца.

— А як правільна дапамагаць людзям? Бо бываюць сітуацыі, калі няправільная дапамога можа прынесці чалавеку не карысць, а шкоду...

— Важна зразумець і адчуць, што адбываецца з чалавекам, які да вас звярнуўся, і як яму можна сапраўды дапамагчы. Часам здаецца, што чалавек злоўжывае вашым добрым да яго стаўленнем. Бываюць, напрыклад, выпадкі, калі да нас у прыход звяртаюцца па матэрыяльную дапамогу, і мы кажам: у нас цяпер вядзецца будаўніцтва храма і заўсёды ёсць патрэба ў яшчэ адной пары рук. Прыміце ўдзел у працы, а мы вам аддзячым грашыма. І часам людзі адмаўляліся ці нават уцякалі. Ёсць выпадкі, калі, каб здзейсніць акт міласэрнасці, трэба пазнаёміцца з чалавекам і зразумець яго сітуацыю.

— Людзі часам здзяйсняюць добрыя ўчынкi ў надзеі на ўзнагароду — з Нябёсаў або ад тых, каму яны робяць дабро. Наколькі ў справах міласэрнасці важная матывацыя?

— Такі падыход хрысціянства лічыць няправільным. Хрысціянін пакліканы рабіць дабро і нічога не чакаць узамен. Але часам людзі ўпэўнены, што калі яны зрабілі некаму дабро, то пасля гэтага ім усе павінны. Добрая справа ад гэтага не мяняе сваёй сутнасці — яна застаецца добрай. Пытанне ў іншым: якую духоўную карысць атрымае для сябе той, хто яе здзейсніў. З аднаго боку, нават самы прадуманы і патрэбны сацыяльны праект можа быць выкананы фармальна, калі не ўкласці ў яго душу. З іншага, як я ўжо казаў, для таго, хто дапамагае, яго міласэрнасць важнейшая і больш патрэбная, чым для адрасата яго дапамогі. І каб добрая справа прынесла духоўнае заспакаенне і прасвятленне таму, хто яе здзяйсняе, вельмі важна ўнутранае напавненне гэтага ўчынку. Гасподзь, здзяйсняючы ацаленне, імкнўся змяніць у першую чаргу ўнутраны свет чалавека. Бо «якая карысць чалавеку, калі ён набудзе свет, а душы сваёй пашкодзіць» (Мф. 16:26). Любая сацыяльная праект губляюць сэнс, калі яны не датычацца самага галоўнага — нашай душы.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

ЗВЯЗДА

— Так, а мы гэта толькі каардынуем. Плануем, куды паехаць, абвешчаем, што будзе паездка ці збор, і людзі падключваюцца...

— Матэрыяльная дапамога ці дапамога прадуктамі збіраецца заўсёды? Ці здараецца, што людзі не спяшаюцца адгукацца на заклік?

— У маёй практыцы такога не было. Наадварот, самыя розныя людзі адгукаюцца вельмі актыўна. Бывае, збіраем нават больш, чым першапачаткова планавалі. Адночы прыехалі ў дзіцячы прытулак і прывезлі столькі дапамогі, што там развялі рукамі: нам столькі не трэба... Насамрэч, нашы суграмадзяне вельмі актыўна рэагуюць на справы міласэрнасці. У тым ліку моладзь. У апошнія гады мы праводзім такія акцыі са студэнтамі лінгвістычнага ўніверсітэта (МДЛУ), і гэта выдатная магчымасць размаўляць пра заповедзі, пра каштоўнасці хрысціянскія і агульначалавечыя — праз валанцёрства і добрыя справы. Адна справа — слухаць пропаведзь, якая можа ўспрымацца моладдзю як павучанне, і зусім іншая — самому далучыцца да канкрэтнай добрай справы.

ВЫЙСЦІ ЗА РАМКІ СЯБЕ САМОГА

— Чаму людзі хочуць дапамагаць бліжняму? Што імi

кажу і яшчэ адно назіранне: таму, хто дапамагае, гэта значна больш патрэбна, чым таму, для каго ён здзяйсняе добрую справу. У кожным з нас закладзена жаданне выходзіць за рамкі самога сябе. Іаан Залатавуст казаў: «Нішто так не прыпадабняе нас да Бога, як дабрачыннасць». Калі мы зводзім сваё быццё да самога сябе, калі засяроджваемся толькі на ўласным жыцці і матэрыяльным камфорце, наносім шкоду сваёй душы. На ўзроўні свядомасці гэта праяўляецца псіхалагічным дыскамфортам, беспадстаўным засмучэннем і трывогай, цьмяным адчуваннем «я жыву няправільна». Імкненне да любові да бліжняга закладзена ў прыроду чалавека.

— Ці казаў пра дабрачыннасць і міласэрнасць Хрыстос?

— Пра гэта Ён казаў вельмі шмат. Але самая вядомая прытча на гэтую тэму — пра міласэрнага самарыцыяніна. Гасподзь кажа: палюбі бліжняга як самога сябе. І ўзнікае пытанне: пра каго ж гаворка? «Бліжнія» — гэта мая сям'я і родныя? Ці далынія сваякі таксама? Гэта сябры? Знаёмыя? Гэта людзі, якія добрыя да мяне, — і я раблю дабро ім у адказ? Адказваючы, Гасподзь расказаў прытчу. Ішоў адзін чалавек з Іерыхона ў Іерусалім, па дарозе на яго напалі разбойнікі, абрабавалі і збілі. Ён